

Oponentský posudek habilitační práce

Ing. Romana Serenčése, PhD.

“Vliv globalizácie a integrácie na poľnohospodársku politiku a obchod”

Předložená habilitační práce je souborem autorových publikací z let 2000 až 2012. Jedná se celkem o 24 prací o celkovém rozsahu 179 stran, kdy v 23 případech se jedná o publikované příspěvky autora na mezinárodních vědeckých konferencích a seminářích a v jednom případě se jedná o článek ve vědeckém časopisu. Jedná se o společensky velmi důležité téma, s výraznými především ekonomickými a sociálními dopady na Slovensko.

Své příspěvky autor seskupil do 4 logicky uspořádaných celků. Prvních osm článků se věnuje problematice zemědělské politiky před vstupem Slovenska do Evropské unie a po tomto vstupu. Zaměřuje se především na otázky konkurenceschopnosti zemědělských podniků na Slovensku a jejich případných konkurenčních výhod, postavení zemědělství v rámci národního hospodářství, dopadů reformy Společné zemědělské politiky, struktury přímé podpory zemědělských podnikatelských subjektů a činnosti zemědělské platební agentury.

Následující čtyři práce se zabývají problematikou zemědělské politiky a obchodu ve vztahu k životnímu prostředí, kde se soustředí především na vliv globalizace na životní prostředí, environmentální aspekty slovenského zemědělství a vlivu liberalizace světového obchodu se zemědělskými komoditami na životní prostředí.

Třetí celek seskupuje pět prací autora věnujících se vztahu mezi potravinami a spotřebiteli, zaměřených především na otázky globalizace a potravinové bezpečnosti.

Poslední okruh sedmi prací se koncentruje na nástroje zemědělské politiky, zahraniční obchod Slovenska s agrárními komoditami před a po vstupu do Evropské unie, teritoriální strukturu slovenského agrárního obchodu a strukturu obchodních vztahů se zemědělskými komoditami v rámci zemí V4.

Tyto čtyři okruhy prací jsou zakončeny sedmi stránkami závěrů autora, věnovaných především budoucnosti společné zemědělské politiky, mezinárodního obchodu s agrárními komoditami a společenské pozici a roli zemědělství v podmínkách Slovenské republiky.

Skutečnost, že součástí předkládaného souboru prací jsou v naprosté většině příspěvky prezentované na mezinárodních vědeckých konferencích a nikoliv příspěvky publikované ve vědeckých časopisech, se v řadě případů projevuje absencí

explicitně stanovených cílů jednotlivých příspěvků a vymezení použitých metodických postupů a metod práce.

Kvalitě práce rovněž nepřidává velmi sporadické použití byť i jednoduchých statistických metod, přestože se to u řady analyzovaných otázek a problémů přímo nabízí, resp. žádá.

Při vlastní obhajobě své habilitační práce by se autor měl vyjádřit k následujícím dotazům:

- které metodické postupy se obecně nabízejí při analýze konkurenceschopnosti zemědělských podniků a odvětví zemědělství jako celku a jaké metodické postupy je možné použít pro analýzu konkurenčních výhod?
- Ve druhém celku se jeden z příspěvků, jak je uvedeno v jeho v metodice, snaží o „nový pohled na vztah zemědělské výroby a životního prostředí, založený na využití základních principů trhu“. Ve vlastní práci se však pracuje se spotřebou NPK, průmyslových hnojiv a spotřebou ochranných prostředků, což lze považovat za tradiční způsob posuzování environmentální zátěže spojené se zemědělskou činností. V čem spočívá avizovaný nový pohled na tuto problematiku?
- V části věnované obchodu se zemědělskými komoditami je jedním z vymezených cílů analyzovat komoditní efektivnost slovenského agro-obchodu. Pro naplnění tohoto cíle bylo analyzováno saldo agrárního obchodu, Grubel-Lloydův index a stupeň krytí dovozu zemědělských komodit jejich vývozem. Jak je však v práci dále uvedeno, obecně lze efektivnost chápat jako vztah mezi dosaženými výsledky a vynaloženými zdroji. Jaké možnosti se nabízí pro posouzení tohoto vztahu? Lze skutečně hovořit o komoditní efektivnosti v souvislosti s provedenou analýzou?

Přes uvedené připomínky však mohu závěrem konstatovat, že předložená habilitační práce ukazuje na široký přehled ing. Serenčéše, PhD. o analyzované problematice, schopnosti věnovat se rozhodujícím problémům a diskutovat klíčové otázky dalšího rozvoje zemědělství a jeho společenské role nejen v domácím, ale i globálním měřítku. Na základě těchto skutečností doporučuji přijmout habilitační práci k dalšímu projednání před vědeckou radou.

V Brně, dne 14.11. 2013

Prof. Dr. Ing. Libor Grega

